

tidsskrift.dk

Det festlige Møde i Anledning af Dr. Fridtjof Nansens Expedition.

Geografisk Tidsskrift, Bind 10 (1889)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0010-PDF/gto_0010_67363.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=67363>

pdf genereret den : 22/5-2008

Det kongelige danske geografiske Selskab.

I det tredje Møde Vinteren 1888—89 meddelte Kaptajn *r. Irgens-Bergh* nogle Rejserindringer fra Birma, hvorpaa Kommandør *O. Irminger* gav nogle Oplysninger i Anledning af de nyeste Efterretninger fra *Stanley* og *Emin Pascha*.

I det fjerde Møde holdt Professor Dr. fil. *J. L. Ussing* Foredrag over Ægyptens Delta og Resterne af dets gamle Stæder.

I det femte Møde holdt Professor, Dr. fil. *Valdemar Schmidt* Foredrag over ny geografiske Meddelelser om den ældre jødiske Histories Skueplads.

I det sjette Møde holdt Oberst *Emil Madsen* Foredrag over General *Przevalsky's* Rejser i Centralasien.

Dr. fil. *Fridtjof Nansen* er af Raadet paa et i Marts Maaned afholdt Møde bleven optagen som Æresmedlem.

Paa den i Maj afholdte Generalforsamling suppleredes Raadet med Direktør for den kgl. grønlandske Handel *Horring* samt med Direktør for Søkaartarkivet, Kaptajn i Flaaden *Wandel*.

Det festlige Møde i Anledning af Dr. Fridtjof Nansens Expedition.

Dr. *Fridtjof Nansen* og hans Ledsagere: Premierløjtnant i den norske Hær *Dietrichson*, Skibsfører *Sverdrup* og Gaardbruger *Kristiansen* samt Lapperne *Balto* og *Ravna* ankom til Kjøbenhavn d. 21de Maj med den kgl. grønlandske Handels Skruerbarkskib „Hvidbjørnen“, ført af Premierløjtnant i Flaaden *T. V. Garde*, efter at have overvintret i Godthaab, hvortil *Nansen* og *Sverdrup*, som bekendt, vare ankomne d. 3dje Oktober ifjor, og hvor hele Expeditionen var samlet d. 12te s. M. efter at have udført den mindeværdige Bedrift for første Gang at have gennemrejst Grønland.

Med det nævnte Skib, der den 31te Marts iaar afsejlede fra Kjøbenhavn til Godthaab og andre Kolonier i Grønland, afsendtes det af Selskabets Præsident, *Hs. kgl. Hd. Kronprindsen*, underskrevne Diplom, ifølge hvilket Dr. *Nansen* optoges som Æresmedlem af Selskabet. Med samme Lejlighed afsendtes en Skrivelse, i hvilket Selskabets Sekretær paa Bestyrelsens Vegne indbød Dr. *Nansen* og Expeditionens øvrige Medlemmer til at overvære et festligt Møde, der agtedes afholdt til Ære for Expeditionen ved dens Ankomst til Kjøbenhavn.

Dette Møde blev afholdt d. 25de Maj Kl. 3 i Industriforeningens Festsal, der i Anledning af Dagens Højtidelighed var smykket paa forskellig Maade. Ved Talerstolen var der opstillet Grantræer og Dekorationer af Bøgeløv, Flagdekorationer vare anbragte rundt om-

kring i Salen, og af Marinemaler *Riis-Carstensen*, der tvende Somre har opholdt sig i Grønland, var der i Lokalet ophængt flere store Malerier og en Mængde mindre, grønlandske Prospekter.

I Salen var udstillet en Del af Expeditionens højst interessante Rejsmaterial, bestaaende af: Telt, Skier, Snesko, Slæder, Soveposer, Kogeapparater, Instrumenter og endelig den improviserede Baad, med hvilken *Nansen* og *Sverdrup* sejlede fra Bunden af Ameragda Fjorden til Godthaab. Dette med saa stor Snildhed forfærdigede lille Fartøj, der af alle de udstillede Sager i særlig høj Grad tiltrak sig den almindelige Opmærksomhed, er nærmere beskrevet i „Dr. *Nansens* officielle Rapport til Etatsraad *Gamél*“, hvilken findes meddelt i indeværende Hæfte. Til alle Tilstedeværende omdeltes et orienterende Kaart, hvorpaa bl. a. Dr. *Nansens* Rejserute fandtes aflagt efter hans egen Opgivelse.

Kl. 2³/₄ ankom Dr. *Nansen* og hans Rejsefæller til Industriforeningen, hvortil de fra Hotellet ledsagedes af Selskabets Sekretær. Da Expeditionens Deltagere, ledsagede af Selskabets Bestyrelse med begge dets Vicepræsidenter i Spidsen, traadte ind i Festsalen, rejste hele Forsamlingen sig.

Kl. 3 præcis ankom *Ds. kgl. Højheder Kronprindsregenten, Kronprindsessen, Prinds Valdemar* og *Prindsesse Marie* og førtes ind i Salen af Bestyrelsen. Mødet overværedes bl. a. af *Ds. Excell. Marineministeren*,

Kultusministeren og *Indenrigsministeren* samt af den svensk-norske Gesandt, Friherre *Beck-Friis* med Frue, den svensk-norske Gesandtskabssekretær, Friherre *Ramel* med Frue, *Etatsraad Gamél* med Frue, de i Staden tilstedeværende danske arktiske Rejsende m. fl. Dr. Nansen og Expeditionens Deltagere havde Plads tæt ved de kongelige Herskaber.

Selskabets første Vicepræsident, Stiftamtmand, Baron *Bille-Brahe*, aabnede Mødet med i hjertelige Ord at byde Selskabets ny Æresmedlem, Dr. Nansen, velkommen og med at lykønske ham og hans kjække Fæller til den Stordaad, de havde udført. Efter at have udtalt, at alle beundrede det Mod, den Snarraadighed og den Dygtighed, som Expeditionens Deltagere havde lagt for Dagen under den saa farefulde Rejse, udbragte han et: Længe Leve Dr. Nansen og hans kjække Fæller!

Forsamlingen sluttede sig hertil med ni kraftige Hurraraab, hvorpaa

Professor *Johnstrup*, Medlem af Bestyrelsen, udtalte Følgende:

„Paa Bestyrelsens Vegne skal jeg tillade mig som Indledning til Dr. Nansens Meddelelser i dette Møde at fremsætte nogle almindelige Bemærkninger om den af ham i 1888 udførte Vandring tværs over Indlandsisen i Grønland fra Øst—Vest.

For ret at kunne bedømme Betydningen af denne i sit Slags enestaaende Bedrift bør man sammenstille den med beslægtede Foretagender i de arktiske Egne, f. Ex. med Forsøgene paa at finde Nordvestpassagen eller Vandvejen nord om Amerika. Her, lige som i det Indre af Grønland, maa de Rejsende kæmpe med Kulde, Sne og Is, samt færdes i Egne, der ere saa godt som ubeboede, saa at Expeditionerne udelukkende ere henviste til egne Hjælpemidler. Mange energiske og selvopofrende Mænd have søgt at finde en Nordvestpassage, og først efter halvtredje Hundrede Aars Forløb fik dette Problem en Afslutning i Midten af dette Aarhundrede, da man indsaa, at en regelmæssig Gjennefart var en Umulighed. Vel var nu det praktiske Resultat af alle disse Anstrængelser kun negativt, men ved Siden deraf blev der vundet et værdifuldt videnskabeligt Udbytte i geografisk, meteorologisk og naturhistorisk Retning. Hele det nordamerikanske Arkipelag er derved kaartlagt, Kjendskaben til Jordmagnetismen, Nordlyset og de klimatiske Forhold er udvidet i en væsentlig Grad, og Betydningen af saadanne Undersøgelser fremgaar bedst af den Beredvillighed, hvormed alle civiliserede Nationer toge Del i Oprettelsen af de internationale Polarstationer i Aarene 1882—83.

De her antydede Resultater skyldes ikke en enkelt Mands, men *mangfoldiges Virksomhed*. Hvad den enkelte Rejsende har ydet, kan ofte synes ubetydeligt, *men har Værd derved, at det er et Led i det store videnskabelige Udbytte*, som er tilvejebragt ved samtlige arktiske Expeditioner.

Til disse almindelige Betragtninger kan jeg ikke undlade eksempelvis at minde om et enkelt Resultat af de arktiske Forskninger, hvilket tidligere har været omtalt her i Selskabet, nemlig det geologiske Udbytte. Uagtet det cirkumpolare Bælte mellem 70—80° N. Br., hvori de vigtigste arktiske Undersøgelser rejser ere foretagne, er dækket af Is og Sne i den allerstørste Del af Aaret, er der dog fra Banks-Land, Melville-Øen, Vest- og Øst-Grønland, Spitsbergen og Novaja Zemlia hjembragt betydelige geologiske Samlinger, og især en Mængde Planteforsteninger. Ved Göpperts, men især ved Oswald Heers mesterlige Undersøgelser af de sidste, kom de iblandt andet til det uventede Resultat, at i en saa sen Jordperiode som den tertiære Tid har der i disse arktiske Lande hersket et Klima, som nærmest svarer til det, der i den nuværende Periode findes i den sydlige Del af Mellem-europa, f. Ex. i Schweiz. I Stedet for den nuværende tarvelige, arktiske Flora i Nord-Grønland fandtes der løvrige Skove, hvori der voxede Popler, Plataner, Bøge, Ege, Kastanier, Valnødder og Lavrbærtræer, Magnolier, Viftepalmer, Vinranker m. fl.

Midt i det her omtalte arktiske Bælte ligger nu Grønland som et stort Centralparti med en umaadelig og kun lidet udforsket Isørken, som derfor i lang Tid har givet Anledning til allehaande Betragtninger om, at dens Indre muligvis kunde være anderledes beskaffen, end man hidtil har antaget. Landets Kyststrækninger ere vel blevne undersøgte, især dets Vestkyst*), og, som bekjendt, er der ogsaa anstillet Forsøg paa at udforske dets Indre paa et Par Steder, nemlig af Dalager (1751) og Jensen (1878) ved Frederikshaabs Isblink i Syd-Grønland, af Nordenskiöld (1870 og 1883) fra det Inderste af Arfersiorfik-Fjorden og af Peary 1886 fra Pakitsok-Fjorden, begge i Nord-Grønland; men Dr. Nansen har den uvisnelige Fortjeneste, at han er den første, der har foretaget en Vandring fra Kyst til Kyst og derved godtgjort, at det vil være muligt i Fremtiden at foretage systematiske Undersøgelser af Indlandsisens Beskaffenhed.

Ideen til at gjøre Landgang paa den da kun

*) Se Gieseckes „Mineralogiske Rejse“, Rinks forskellige Afhandlinger og „Meddelelser om Grønland.“

lidet kjendte Østkyst og derfra at trænge ind i det Indre af Grønland undfangede Nansen i 1882, da han under et flere Maaneders Ophold i et norsk Sælfanger-Dampskib var Landet saa nær, at det ikke vilde have været forbundet med større Vanskeligheder at gaa i Land*). Planen til at udføre et saadant Foretagende maa jeg dog antage modnedes først hos Nansen, da man efter Kaptajn Holms Hjemkomst fra Øst-Grønland fik Bekræftelse paa, at Grønlands Østkyst ikke er saa utilgængelig, som man tidligere antog, idet den i Almindelighed vil kunne berejses i Baad indenfor Havisen i Juli og Avgust**). Hvad dernæst en Vandring tværs over Indlandsisen angaar, da var Nansen, belært af de tidligere Forsøg, paa det Rene med, at et heldigt Udfald af en saadan Færd var betinget af, at Deltagerne vare udmærkede Skiløbere.

Det er ikke her min Opgave at gaa ind paa Enkelthederne af Expeditionens farefulde Vandring, da den dels er meddelt andet Steds af Dr. Nansen paa den ham egne bramfri Maade, dels vil blive omtalt her i Mødet. Kun maa jeg dog bemærke, at det Karakteristiske ved hele Foretagendet er efter min Mening den vidunderlige *Ro*, hvormed man gik Farerne i Møde med sikker Fortrøstning om et heldigt Udfald, som f. Ex. hin mindeværdige Nat, da de fem Medlemmer af Expeditionen lagde sig til at sove paa en Is-skodse faa Skridt fra den dødbringende Brænding i Danmarks-Strædet; dernæst den *Jærnvilje*, hvormed man besejrede alle Hindringerne ved Landgangen, medens mangan Anden vilde have opgivet hele Foretagendet den Gang, da Expeditionen var forsæt helt ned til Anoritok og hellere søgt om til Vestkysten; og endelig den *Snarraadighed*, som Nansen og Sverdrup lagde for Dagen efter Nedstigningen fra Indlandsisen ved af yderst primitive Midler at bygge den her udstillede Baad, hvormed de naaede Godthaab og derved frelste Expeditionen.

Det var ikke blot her i Danmark, men alle Vegne, at man ifjor med inderlig Glæde erfarede, at Expeditionen var kommen i god Behold til Vestkysten. Havde denne Efterretning ikke naaet „Fox“ inden dens Afrejse, vilde vi hele Vinteren have svævet i Frygt for, at der skulde være tilstødt Expeditionen et eller andet Uheld inde i Isærkenen, og, hvad der især var pinligt, ingen Udsigt til i saa Fald at kunne komme den betimelig til Hjælp.

Vi leve i en Tid, hvor man let bliver begejstret

for alt Nyt og Opsigtvækkende, hvortil med Rette Dr. Nansens og hans Ledsageres dristige Rejse maa henregnes; men, naar Jubelen er forstummet, kommer den beregnende Kritik, og der spørges da: „Til hvad Nytte er slige farefulde Foretagender?“

Dertil kan svares, at man med samme Ret vilde kunne opkaste dette Spørgsmaal om de allerfleste arktiske Rejser; thi, som foran er antydnet, noget praktisk Resultat er der egentlig ikke vundet ved disse, og, hvad Dr. Nansens Rejse angaar, har der jo aldeles ikke været tilsigtet noget Saadant. Her i et geografisk Selskab har man selvfølgelig det rette Syn for det Fortjenstfulde ved slige Foretagender, og naar, som i dette Tilfælde, det ovenikjøbet er i et dansk Land, at der er løftet Sløret over noget hidtil ukjendt, bør Efterretningen derom modtages med dobbelt Tak.

Den mange Tusinde Kvadratmil store Indlandsis bestaar ikke af en død Ismasse, men der hersker i den et ejendommeligt Liv, taget i fysisk Forstand, idet der her er mægtige Trykkræfter i Virksomhed, hvorved hele Massen sættes i Bevægelse baade i Vest og Øst fra en os ubekjendt Højderyg. Om Indlandsisens Væxt, Afsmeltning og Temperaturforhold vide vi saare lidet, efter som det i Hovedsagen er Randen af den, der hidtil er studeret og endda kun paa nogle faa Steder.

Det er nu langt fra, at denne første Vandring tværs over den mægtige Iskaabe, der dækker Grønlands Indre, skulde kunne give en tilfredsstillende Besvarelse paa alle disse Spørgsmaal, men, i Stedet for, som hidtil, at fortabe sig i Gisninger om Indlandsisens og den underliggende Klippemasses orografiske Forhold og om Klimaet i det Indre af Grønland, er der ved Expeditionens Rejse tilvejebragt værdifulde Oplysninger herom og det første Profil tværs over hele Indlandsisen. Den i en Højde af omtr. 8000 Fod iagttagne overordentlige Kulde er et aldeles uventet Resultat, der afviger betydeligt fra den hidtil opstillede Lov for Varmens Aftagen i højere Regioner baade inde paa Indlandsisen*) og paa forskellige Bjerge, som Alperne, Kaukasus, Himalaja og Andeskjæden. En Forklaring af dette Fænomen maa være forbeholdt fremtidige Undersøgelser.

Geologerne have bestandig deres Opmærksomhed henvendt paa alle Undersøgelser, der vedrøre Indlandsisen i Grønland, da det er det eneste Land, hvorfra man kan vente at faa Bidrag til Forstaaelsen af den

*) Se „Geografisk Tidsskrift, 7de Bind, 1883—84, S. 76.

**) Smst. 8de Bd. 1885—86, S. 97.

*) Se Kapt. Hoffmeyers Bemærkninger til Kapt. Jensens Isvandring i „Meddelelser om Grønland“ I. S. 165.

saakaldte Isperiode, i hvilken hele Skandinavien og de nær grænsende Lande vare begravede under et lignende Isdække, hvoraf Folgefonnen, Justedalsbræen, Svartisen o. fl. a. ere de sidste og forholdsvis ubetydelige Rester.

Det er intet Under, at Dr. Nansen har følt Trang til at yde sin Skjærv til Belysningen af de mærkelige Fænomener og deraf følgende Virkninger, som hans Fædreland har været udsat for i den nævnte Periode; men dertil udfordredes ogsaa en Mand, der baade var udmærket Sportsmand og Naturforsker, og som tillige fandt en fortrinlig Understøttelse hos sine Rejsefæller. Lad os haabe, at denne saa omsigtsfuldt ledede Isvandring maa danne Begyndelsen til lignende paa andre Breddegrader, baade nordligere og sydligere.

Som Medlem af den grønlandske Kommission, der har den Opgave at lede en omfattende Række af Undersøgelser, vedrørende Naturforholdene i Grønland, maa det være mig tilladt at bringe Dr. Nansen en hjertelig Tak for den Bistand, han har ydet os ved sin mindeværdige Bedrift, og hermed skal jeg paa Bestyrelsens Vegne give Ordet til Dr. Nansen.

Prof. Johnstrups Udtalelser hilstes med livlige Haandklap, hvorpaa Dr. Nansen under langvarigt, levende Bifald besteg Talerstolen og holdt følgende Tale:

„Deres kongelige Højheder, mine Damer og Herrer! Naar jeg har den Ære at tale i denne Sal, skal jeg først og fremmest faa Lov at frembære mine Kammeraters og min ærbødige Tak til det kgl. danske geografiske Selskab, hvis ophøjede Præsident jo er Hs. kgl. Højhed Kronprindsen — en ærbødig Tak, fordi der er blevet vist mig den altfor store Ære, at mit Navn er blevet føjet til Listen over de faa svenske og norske Mænd, der have gjort sig fortjente af arktisk Forskning og som have nydt den Ære at blive optagne som Æresmedlemmer i dette bekendte Selskab. Det er en Hæder, som jeg i højeste Grad værdsætter. Den kaster Glans ikke blot over mit Navn, men ogsaa over mine Kammeraters, og den maner til forsat Virksomhed. Gid Fremtiden maatte vise, at jeg var denne Hæder værdig!

Som den ærede Forsamling vil vide, foreligger allerede min foreløbige Rejseberetning. Jeg tør maa-ske derfor antage, at man her i denne Sal véd Besked om Hovedtrækkene af den Ekspedition, som jeg har foretaget, saa meget mere som muligvis de fleste af de Tilstedeværende holde i deres Haand et omdelt Kaart, hvorpaa der er afsat vor Rejserute. Jeg skal ikke her opholde mine ærede Tilhørere med at fortælle om, hvor meget der fra dansk Side er blevet udrettet af fremragende og ihærdige Rejsende i Grønland. De store videnskabelige Resultater heraf ere nedlagte i det epokegørende Værk: *Meddelelser om Grønland*, hvis Fremkomst jo, som vi alle vide, i saa væsentlig Grad skyldes den foregaaende ærede Taler, Professor *Johnstrup*. Jeg antog, at det her kunde have sin Interesse navnlig at faa noget at vide om, hvorledes egentlig Forholdene ere der inde paa Isen, hvor vi færdedes. Jeg vil derfor gjøre nogle Bemærkninger derom samt om Indlandsisen i dens Helhed.

Hvad det Ydre af Isen angaar, har det tidligere været sagt, at Tilstedeværelsen af Nunatakker — som bekendt: nøgne Fjælde, der stikke op gennem Isen — gjøre det vanskeligt at trænge frem paa Isen, idet denne i disses Nærhed maa være ujævn og fuld af Sprækker. Dette anførtes blandt andet som en Indvending mod Hensigtsmæssigheden af at vælge Østkysten som Udgangspunkt for en Expedition over Indlandsisen, idet Nunatakkerne jo her optræde hyppigere end paa Vestkysten. Min Tanke var imidlertid den — dog uden at jeg havde nærmere Kjendskab til Forholdene — at de store Uregelmæssigheder i Terrænoverfladen med Nunatakker o. s. v., hvor Isen ikke er i stærk Bevægelse, snarere maatte bidrage til at gjøre Isens Overflade jævn, idet de ligesom holde Isen fast. Det er dog en

Selvfølge, at, hvor store Ujævnheder i Terrænet optraadte i Forbindelse med, at Isen var i stærk fremadskridende Bevægelse, maatte Isoverfladen i enorm Grad blive ujævn, og store Sprækker maatte opstaa.

Dette viste sig ogsaa at være Tilfældet. Hvor Terrænets Uregelmæssigheder ere meget udprægede, og hvor Nunatakkerne optræde i stor Mængde, frembyde disse en uovervindelig Modstand mod de fremtrængende Ismasser og tvinge Isen ind i bestemte, skarpt afgrænsede Strømme, Isstrømme, der flyde ud i Bunden af de store Isfjorde og til selve Havets Kyst. Derfor ere ogsaa disse Isstrømme et uheldigt Terræn for Vandringer paa Indlandsisen, hvorimod der imellem Isstrømmene sikkert som Regel maa findes større eller mindre Strækninger, hvor Isen er uden synderlig Bevægelse og derfor nogenlunde jævn. Dette var ogsaa Grunden til, at da jeg forandrede Kursen til Godthaab i Stedet for til Kristianshaab, stævnede jeg imod Isen paa Indsiden af Ameralikfjord. Der er nemlig Isen beliggende midt imellem to udstømmende Isbræer, hvoraf den ene gaar ud paa den nordlige Side og følger Bunden af Kangersunek-Fjorden, og den anden gaar ud i en Indsø paa den sydlige Side, medens der mod Landet indenfor Ameralik-Fjorden ikke skyder nogen Bræ ud af væsentlig Betydning.

Den Is, vi traf i Nærheden saavel af Øst- som Vestkysten, havde i store Træk en paafaldende Lighed med den Is, der kjendes saa godt fra tidligere Undersøgelser af Grønlands Indlandsis. Jeg vil især henlede de Tilstedeværendes Opmærksomhed paa den danske Expedition under Marine-Kaptajn *Jensens* dygtige Ledelse, dette banebrydende Foretagende, som skete under saa vanskelige Forhold. Som de ærede Tilstedeværende ville se, har jeg her bag mig nogle Bil-

leder, der netop ere tagne paa denne Expedition af den fremragende Tegner og Naturforsker *Kornerup*, der desværre for Videnskaben fik en altfor tidlig Død. Jeg vil særlig, hvad det første Indtryk af Indlandsisen angaar, henlede Forsamlingens Opmærksomhed paa den ene Tegning. Den giver et Indtryk af den umaadelige, vide Flade med den jævne, horisontale Linje i Synsranden, hvor Øjet ikke finder noget Hvilepunkt.

De ville endvidere se nogle faa Nunatakker stikke op hist og her. De have aldeles det samme Udseende som de Nunatakker, vi i stort Tal traf ved Østkysten. Hvad Isens Beskaffenhed angaar, ere de to andre Tegninger her, ligeledes af *Kornerup*, meget illustrerende, og den Is, vi traf paa Østkysten, er væsentlig lig med denne. Den har umaadelige Revner, der løbe parallelt tværs paa Isbræens Bevægelsesretning. De frembyde mærkelig nok ikke særlig store Vanskeligheder for en Fremtrængen, idet Isens Overflade som Regel, hvor disse Sprækker optræde, er forholdsvis jævn. Vistnok er der enkelte Farer forbundne med at færdes paa Randen af alle disse Revner, og især naar man skal passere de Isbroer, der føre over dem, og som man er absolut nødt til at passere, men med Forsigtighed ville disse Farer altid kunne overvindes.

Derimod er der et andet Terræn paa Isen, som er langt slemmere at komme over og som frembyder langt større Vanskeligheder, om end ikke saa store Farer. Det er den ujævne Is, hvor Revner og Sprækker som Regel ikke optræde i den Grad som ved den før omtalte Is. Af denne Slags Is have vi ogsaa her en ypperlig Fremstilling. Saadan Is traf vi ikke paa Østkysten, sandsynligvis af den Grund, at vi dér havde

god Tid til at vælge vor Rute. En anden Grund er den, at Isen paa Østkysten ligger nær ved Havet, og at Isen i Nærheden af Havet dér er i mindre Bevægelse end paa Vestkysten. Derimod fandt vi den i rigeligt Maal, da vi kom i Nærheden af Vestkysten. Det var dog ikke paa nogen lang Strækning, og Fremgangen af vor Expedition blev ikke i væsentlig Grad standset derved.

Midt i Grønlands Indre paa Højde-Plateauet saa Isen anderledes ud. Her lignede den den blanke Havoverflade, hvor Øjet næsten ikke evner at opfange de svage Dønninger, hvis Dale ligge i nordlig-sydlig Retning. Dens Overflade bestod her af løs, dyb Sne, hvor der ikke var fast Grund at naa ved Hjælp af de flere Alen lange Skistave, som vi stak ned igjennem Overfladen. Vinden polerer denne Overflade og fjærner alle Ujævnheder, saa at Snefladen ser ud, som om den, som vi udtrykte os, var pudset med Sandpapir. Alt er Sne i Sne; intet Hvilepunkt for Øjet. Kompasset maatte anvendes aldeles som paa Havet.

Sneen paa Indlandsisens Overflade er mærkelig nok ikke underkastet nogen betydelig Smeltning. Ved at stikke i den med vore Stave kunde vi nemlig se, at i bestemte Lag med større eller mindre Afstand — Afstanden kunde være indtil en Fod — paatræffes ganske tynde Isskorper. Disse Isskorper vare tydeligvis dannede ved Solens direkte Paavirkning i længere eller kortere Tid; men det, at der i Overfladen i ethvert Fald ikke paatræffes fast Grund, beviser, at Varmen her oppe ikke stiger saa højt, at Sneen bliver fugtig, eller at den bliver „kram“, som vi kalde det paa Norsk, i nogen væsentlig Dybde. Det er Solens direkte og indirekte Paavirkning af Overfladen, der er Grunden til, at Sneen i de øverste Lag midt

om Dagen og ved Midsommertid bliver en ganske liden Smule vaad, medens den saa atter om Eftermiddagen og om Natten fryser. Næste Dag bliver den muligvis atter lidt vaad; næste Nat fryser den atter, og der kommer saa maaske Nedbør; denne bliver paa ny vaad og fryser, og paa denne Maade dannes Lagene. Solens Varme evner aldrig at trænge dybere ned.

Hvad *Nedbøren* angaar, er der fra enkelte Sider stadig blevet hævdet, at den sandsynligvis ikke var stor i det Indre af Grønland. Dette var imidlertid ikke Tilfældet, thi omtrent daglig havde vi, om end ikke stor Nedbør, saa dog en stadig Regn af ganske fin Støvsne og Isnaale. Det er disse meteorologiske Forhold, der under vore Himmelstrøg meget sjælden fremkalde de vidunderlige Fænomener af Bisole og Ringe omkring Solen. Disse Foreteelser vare da ogsaa daglige Begivenheder dér oppe.

Naar disse to Ting: Den ringe Smeltning og den stadige Nedbør sammenfattes, kunde man da være tilbøjelig til at antage, at Indlandsisen stadig maatte voxte, eller rettere sagt, at Snemasserne stadig maatte tiltage i det Indre af Grønland. Dette tror jeg dog ikke er Tilfældet, og der er tre Omstændigheder, som jeg antager holde Ligevægten vedlige. Den første er noget, som ofte er blevet fremhævet, nemlig de Isstrømme, som fra Indlandsisen bestandig skyde sig ud til begge Sider mod Øst- og Vestkysten, og ved hvis Paavisning Dr. *Rink* har gjort sig saa bekjendt, idet han er den første, der har henledet den civiliserede Verdens Opmærksomhed paa dem. Disse Isstrømme frembringes sandsynligvis ved de umaadelige Snemassers Tryk i den store Højde over Havet derved, at Snemassen dér oppe sammentrykkes til

Is og derpaa drives ud til begge Kyster som ved en Slags Oversvømmelse. Den anden Omstændighed, der fremhæves som et væsentligt Moment til at holde Indlandsisens Masse omtrent i samme Tilstand, er Sneens Fordampning fra Overfladen. Denne tror jeg imidlertid, efter hvad vi have erfaret om den daglige Nedbør, ikke kan være betydelig. Men der er en tredje Omstændighed, som jeg tror er af en ikke ganske ringe Betydning i denne Henseende, det er den indre Jordvarme.

Vi maa huske paa, at Indlandsisen paa Grønland maa betragtes som geologisk Lag ganske paa samme Maade som geologiske Lag i Almindelighed. Forskjellen mellem dette geologiske Lag og andre er kun, at dets Bestanddele — Is og Sne — smelte ved en højere Temperatur og ere underkastede stærkere Omskiftninger. Dette Lag er imidlertid en meget slet Varmeleder, og som Følge heraf maa Jordskorpens Varme under Indlandsisen blive isoleret af de overliggende Ismasser paa en ganske fortrinlig Maade. Jeg antager derfor ogsaa, at Indlandsisens Temperatur stiger efterhaanden, som man kommer ned i Dybden, og jeg tror, at Isens Temperatur i en tilstrækkelig Dybde staar paa Smeltepunktet. Min Opfattelse er altsaa den, at paa de Flader, hvor selve Ismassen berører det underliggende Klippeterræn, ere alle Betingelserne til Stede for, at en ikke uvæsentlig Smeltning kan gaa for sig. En Omstændighed, som ogsaa antagelig foreger Temperaturen, er Friktionen i de fremskridende Ismasser, saavel i disses Indre som mellem dem og det underliggende faste Terræn. Jeg tror, at herfra skrive *Bræelvene* sig, der jo ikke alene rinde om Sommeren, men som hele Aaret rundt, Vinter og Sommer, falde ud paa begge Kyster.

Jeg har selv denne Vaar, i Begyndelsen af April, haft Anledning til at se, hvorledes disse Bræelve vare i Virksomhed, trods Temperaturen paa Landet udenfor Indlandsisen ikke var stegen saa meget, at man kunde antage, at det var den, der havde frembragt en Smeltning af Sneen.

Der er én Ting til, som jeg endnu skal omtale. Det er Plateauets Form. I et Land som Grønland, der har en klippefuld og sonderreven Kyst som faa Steder paa Jorden — en Kyst, der er indskaaren af dybe og trange Fjorde i højere Grad end andet Steds — synes det mig paafaldende, at man skal træffe et fladt Isplateau paa mindst 20 Mils Bredde, men jeg mener ogsaa, at dette Plateaus Form og Dannelse ikke skyldes Terrænets Form neden under. Jeg antager, at det er Nedbørsforholdene, som i væsentlig Grad betinge Dannelsen af dette Plateau. Naar de fugtige Vinde komme fra Grønlandshavene paa Øst-, Syd- og Vestsiden af Grønland, blive de nødsagede til paa Grund af Landets stigende Form at afgive det meste af deres Fugtighed i Nærheden af Kysterne. Naar de have afgivet denne, gaa de mod det Indre og afgive her Resten, hvilket er den mindre Del. Som Følge heraf blive naturligvis Snemasserne, naar den dertil nødvendige lave Temperatur er tilstede, større i Nærheden af Kysten. Her voxer altsaa Snemassen til sin største Højde. Vinden sørger saa for at jævne det Hele ud, fylde Dale og lade Fjældtoppe forsvinde. Saaledes have vi altsaa Sneen liggende i en nogenlunde horisontal Flade derinde i Midten af Grønland.

Det var kun nogle faa spredte Bemærkninger, som jeg her tør indlade mig paa at gjøre med Hensyn til denne Expeditions videnskabelige Resultater. Jeg vil nu gaa over til den anden Side af Sagen.

Jeg skal først faa Lov til at henlede de ærede Damers og Herrers Opmærksomhed paa vort Rejsemateriel, som er udstillet her idag. Det er klart, at Rejsemateriel til en saadan Expedition maa opfylde tre Betingelser: Det maa være saa godt som muligt, saa let som muligt og saa stærkt som muligt. Jeg tror, at vi i saa Henseende vare ganske holdige; skal jeg foretage en ny lignende Expedition, véd jeg omtrent ikke en eneste Forandring, der var at gjøre. Slæderne vare byggede af udvalgt Materiale og viste sig meget praktiske. Jeg blev forbavset over den Evne, de viste sig at have til at modstaa selv de stærkeste Slag og Tryk. Hvad Skierne angaar, ere de noget mindre end almindelige norske Skier. De vare gjorte saaledes, fordi jeg fandt, at der var Sandsynlighed for, at vi kun vilde have nogenlunde fast Sne i Grønlands Indre, og her vilde større Skier absolut være unødvendige. Endelig vare de fleste af dem underneden belagte med Staalskinner dog med et lille Stykke Skind paa Midten, for at Skierne ikke skulde glide tilbage paa det glatte Grundlag. Jeg havde indrettet dem saaledes, fordi jeg frygtede for, at vi skulde faa for meget af den kornede og optøede Sne, som Norden skjæld i sin Tid blev standset af, hvori Slæder og Mennesker synker ned. Af denne Sne havde vi heldigvis ikke meget, men Staalskinnerne viste sig iøvrigt fuldtud at være hensigtsvarende. Jeg skal forresten ikke opholde de ærede Damer og Herrer med en for lang Omtale af Materiellet; jeg tror, at Synet deraf bedst vil give Indtrykket af, hvorledes vi havde indrettet os. Hvad Instrumenter angaar, medbragte vi en Theodolit, som benyttedes væsentligst til astronomiske Observationer, og dernæst en Sextant med kunstig Horisont, der imidlertid, hvor Snedebøren var stærk, og

hvor en stadig Vind løb hen over Indlandsisen og hvirvlede Sneen op til Fog, ofte viste sig lidt vanskelig at bruge, idet Taget paa den kunstige Horisont blev dækket af den flygende Sne. Netop derfor var Theodoliten meget hensigtsmæssig og viste sig meget praktisk. Vistnok er det et meget tungt Instrument, men vi angrede ikke at have taget det med.

Provianten skal jeg ikke nærmere berøre, da jeg har omtalt den i min foreløbige Rejseberetning.

Om Expeditionen i og for sig skal jeg kun sige lidt. Baadfarten i Isen langs Østkysten var ofte spændende. Det vanskeligste Øjeblik paa hele Rejsen mødte vi her, et Par Dage efter at vi havde forladt „Jason“ i Drivisen. Det varede dog kun nogle Timer, og det glemtes atter. Den alvorlige Tanke, om ikke dette var et „Enten — Eller“, kom her frem; men der var jo intet at gjøre herved; det maatte gaa, som det kunde. Godt gik det, og dermed var den Historie forbi. Senere tror jeg ikke, at denne Tanke paa hele Turen fremstod for nogen af os. Det, at vi holdt nord efter, efter at være blevne forslagne mod Syd, har været anført som et Bevis paa Kjækhed. Dette forholder sig imidlertid ikke saaledes. Takket være den fremragende og betydningsfulde danske Konebaadsexpedition under Kaptajn *Holms* Ledelse, kjendte vi Kysten og Isforholdene paa Østkysten saa vel, at vi ikke et Øjeblik betænkte os paa at gaa mod Nord. Rejsen gennem Indlandsisen var selvfølgelig ofte ensformig, og særlig var Trækningen af de tunge Slæder i det tunge Sneføre trættende. Kulden og den stadige Nysne bidrog til, at Sneens Overflade blev som Sand at trække i; hvert Skridt kostede os omtrent, hvad vi ejede af Kræfter, men i Vesten vinkede et Maal, som vi alle fandt var Anstrengelserne værd.

Uden Skier vilde denne Expedition have været en komplet Umulighed. Jeg tror dog, at fremtidige Expeditioner ville kunne anvende Transportmidler, der muligen kunde frembyde gunstigere Betingelser for en Færden paa Indlandsisen. Jeg vil i saa Henseende specielt henlede Opmærksomheden paa Fartøjer, indrettede til Sejlads paa Is- og Snemarker. Fremdeles vil jeg nævne Benyttelsen af Rensdyr paa en saadan Expedition. Ved at benytte Rensdyr har man nemlig den Fordel at komme frem maaske 10 Mil i Døgnet, hvad mine Venner Lapperne kunne oplyse om. Dernæst er der den Fordel forbundet dermed, at man i Rensdyrene har levende Proviant, hvad der er af enorm Betydning under Anstrengelser som disse. Frisk Kjød kan man faa, hvad Øjeblik man vil, og man kan indskrænke Proviantforraadet og dermed Belastningens Vægt i en ganske væsentlig Grad. Det var ogsaa min oprindelige Tanke at benytte Rensdyr foruden Skier. Jeg havde allerede indkjøbt Rensdyrene i tilstrækkelig Mængde, men saa viste der sig andre Vanskeligheder, navnlig ved Transporten af Rensdyrene, og jeg opgav saa Tanken.

Den gladeste Dag, vi havde under hele Rejsen, var den Dag, da vi naaede Vestkysten. Da vi kom ind paa det tørre Land og kjendte Duften af Højfjældsgræsset, sprang den gamle Lap *Ravna* som en Kat paa Fjældet med sin Byrde paa Ryggen og nød i fulde Drag Duften af Renmosset og Fjældgræsset. Det var en Nydelse at kunne strække sine Lemmer i Lyugen rundt om et velgjørende Baal, og nu havde vi Vand nok; det var Herligheder, som vi ikke havde haft paa Indlandsisen. Her paa Vestkysten var det saa, vi byggede vor Baad. Enkelte have spurgt mig, om det ikke voldte stor Vanskelighed, men, takket

være Kaptajn *Sverdrups* store Dygtighed, skete det med Lethed og i forholdsvis kort Tid. Min oprindelige Tanke havde vistnok været, hvad jeg ogsaa har sagt i min Beretning, til Baaden at benytte det Træmateriale, som vi selv havde bragt med i Form af Slæder, Skier, Skistager o. s. v., men paa Grund af de særegne Omstændigheder blev kun lidet benyttet deraf, idet vi maatte lade det Væsentligste ligge ved Indlandsisen, da vi ellers fik for meget at bære mod Kysten — jeg havde regnet én Dag for at komme til Kysten, men det tog to Døgn. Skulde vi have ventet for at faa dette hentet, vilde mindst tre Dage være forløbne, og det var for længe. Ergo besluttede vi os til at benytte, hvad vi havde ved Haanden, nemlig Bambusstænger, Skistave og Pilegrene, som vi skar i det nærmeste Krat, og disse blev bundne sammen. Først blev imidlertid Sejldugen syet. Nogen Vanskelighed voldte det, at vi ved en utilgivelig Letsindighed havde tilbageladt paa Østkysten vor Sejlhandske til at sy med, saa at vi maatte sy med vore bare Fingre i Sejldugen og derved maatte anvende betydelig længere Tid dertil, end det ellers vilde have taget. Sejldugen blev imidlertid syet, og Baadens Form var færdig. Nu gjaldt det blot om at faa Sejldugen spilet ud, hvilket skete ved at anbringe Grenene deri og binde dem fast. Dermed var Baaden færdig. Til Aarer havde vi oprindeligt tænkt at bruge Skierne, men disse vare blevne efterladte ved Indlandsisen, og der maatte altsaa findes paa noget Nyt. Vi toge da nogle klobede Grenene, som frembød en Flade, naar vi mellem Grenene udspilede Sejldug, og bandt disse Grenestykker til Bambus, og hertil benyttede vi Teltstængerne og andre Stænger. Hermed vare vi færdige til at gaa af Sted. Til Tofter at sidde paa

havde vi intet andet end Bambusstokke og det Stativ, som anvendtes til Theodoliten. Jeg skal ikke paastaa, at det var det bedste Sæde, jeg har havt i mit Liv; det var rundt, og da vi engang efter 20 Timers Ro-ning lagde til Land, skal jeg ikke nægte, at vi begge vare nok saa glade over at kunne strække os paa et lidt bredere Underlag.

Ankomsten til Godthaab var glædelig. Jeg skal ikke opholde de ærede Tilhørere længe dermed, men blot fortælle, hvorledes vi kom dertil. Som bekjendt, sidder man i en Baad og roer med Ryggen fremad, og man har jo ikke Øjne i Nakken, men som vi kom rundt et Forbjærg, fik vi at se, at vi allerede i længere Tid kunde have iagttaget et lille bitte Spir, som stak op over Fjældknauserne. Der var langt til Godthaab, og paa Kaartet, vi havde, stod intet om, at der sønden for Godthaab ligger en Koloni, som hedder *Ny-Herrnhut*. Jeg sagde til Sverdrup: „Hvad kan det være?“ Vi bleve først enige om, at det var en Varebod, men senere kom vi til det Resultat, at det var en Kirke, og at der om denne Kirke grupperede sig smaa grønlandske Hytter. Da vi samtidig mødte Modvind, og Baaden var svær at føre frem, sagde jeg til Sverdrup: „Lad os hellere lægge til og gaa i Land her end at gaa til Godthaab.“ Aldrig saa snart havde vi vendt Baadene mod Land, før Stranden var fuld af Eskimoer, som med Jubelskrig kom os imøde og gave os den bedste Velkomsthilsen, som Eskimoer overhovedet giver nogen, idet de uden videre bare ikke alene Baaden, men ogsaa vor Bagage — den var forresten ikke stor — paa Land uden at tillade os at bære det mindste. Medens vi passede paa, at Eskimoerne toge vel vare paa vore Ting, mærkede vi ikke, at en Evropæer nærmede sig, før Sverdrup sagde:

„Der kommer vist en Evropæer.“ Jeg vendte mig rundt og saa ganske rigtig en ung Mand i Eskimodragt komme imod os; han tiltalte os og spurgte: „*Do you speak English?*“ Jeg betænkte mig lidt. Svarede jeg: „*Yes*“, kom vi til at underholde os paa Engelsk, hvilket jeg fandt for komisk, da han maatte være Dansk, og jeg var Nordmand. Til alt Held sagde han saa — han troede, vi vare forliste Søfolk — „*Are you Englishmen?*“ og derpaa kunde jeg trygt svare: „Nej, vi ere Nordmænd,“ hvorpaa han spurgte: „Det er vel ikke Dr. Nansen?“ Dermed var Præsentationen forbi, og jeg fik en saa hjertelig Modtagelse, som jeg nogensinde har faaet.

Jeg har nu ikke synderlig mere at berette angaaende selve Expeditionen. Muligvis kunde det have Interesse at høre nogle Smaatræk fra vort daglige Liv og vor daglige Husholdning. Vi risikere naturligvis af den hele civiliserede Verden at blive udskjældte for Barbarer, naar jeg fortæller, at vi fra den 17de Juli til Begyndelsen af Oktober Maaned, da vi kom til Godthaab, aldrig vaskede os. Det havde imidlertid sine særegne Grunde. Udsatte for Polarsolens stærke Straaler, specielt i en stor Højde, maatte vi være uhyre forsigtige med, at ikke Vand skulde komme i Berøring med Huden; thi Solen har en enorm Virkning paa denne og bevirker, at den sprækker og falder af, hvilket kan forvolde ganske voldsomme Smerter. Det var derfor forbudt enhver at forsøge paa den Slags Luxushistorier som at vaske sig. Hvad Soveposerne angaar, har man sagt, at man forstaar ikke, hvorledes man kan sove i en Pose, hvori der ligger tre Mand. Jeg for min Part kan forsikre, at jeg næppe nogensinde har sovet saa godt som her. Vi vare tilstrækkelig trætte hver Kvæld, og det var derfor en sand

Fryd at kunne krybe ind i Soveposen, hvor man netop havde det tilstrækkelig lunt ved at ligge tre Mand sammen, og Renskindet var en ypperlig Beskyttelse mod den ofte ikke ganske ubetydelige Kulde. Det er en Selvfølge, at disse Poser paa Grund af Kulden bleve belagte med et tykt Rimlag stammende fra vore Udaandinger; men det generede ikke væsentlig, da det kun var Partiet omkring Hovederne, der blev fuldstændig tiliset. — En af de mindst behagelige Ting paa Indlandsisen var at tørne ud om Morgenens for at agere Kok og haandtere Køkkentøjet. Som de ærede Damer og Herrer ville vide, er det ikke nogen ganske behagelig Sag at berøre Metalgjenstande i Kulde, og naar denne synker under 40 Grader, og man desuden faar Spiritus paa Fingrene, som fordamper, kan det vel hende, at man maa tage sig iagt for ikke at fryse Hænderne, hvilket et Par af os dog ikke undgik. Jeg skal ikke opholde de ærede Tilhørere videre med at fortælle om vor daglige Husholdning; kun skal jeg bemærke, at naar vi spiste, skete det naturligvis i størst mulig Fart; vi havde ikke megen Tid at ofre derpaa. Vi satte os ned, tog frem vor Proviant, den blev udvejet, og saa fortærede vi den i en Fart. Det var kun om Kvælden, vi gave os Tid til at nyde Livet; saa tændte vi Ild i Kogeapparatet, og vi fik The eller Ærtesuppe, som smagte aldeles vidunderlig. Hele Dagen havde vi lidet at drikke, og vi vare meget tørstige om Kvælden og glædede os saa over Kogeapparatet, som viste sig aldeles fortræffeligt til at tilvejebringe, hvad vi trængte til. Hvad Provianten angaar, kunde den naturligvis have været lekrere, men paa en Expedition som denne kunde den kun være, som den var, og jeg havde sørget for at faa saa megen Afveksling deri, som jeg fandt kunde tillades,

Herved vil jeg slutte mine Bemærkninger om selve Expeditionen og blot endnu i et Par Minutter lægge Beslag paa Tilhørernes Opmærksomhed. Hvad vi have udrettet, er vistnok ikke stort. Det videnskabelige Udbytte af Expeditionen vil mulig vise sig ikke at være betydeligt, men Stoffets Bearbejdelse af Fagmænd vil maaske dog kaste Lys over enkelte ganske interessante Ting. Det var ikke i denne Retning, jeg forud troede, at Expeditionen skulde faa sin væsentligste Betydning. Expeditionen har bevist, at Befaring af Indlandsisens Indre er mulig; det var det, jeg mente at skulle kunne bevise, og det var det, jeg mente var af stor Interesse at faa Rede paa. Men meget staar tilbage; Grønland er stort, og Indlandsisen er af stor videnskabelig Betydning. Denne Expedition er den første, men den vil sikkert ikke blive den sidste, og fremtidige Expeditioner ville med de Erfaringer, vi have indhøstet med Hensyn til Isen og Isforholdene og med Hensyn til Aarstiden, kunne arbejde under lettere Betingelser og bringe ganske anderledes betydelige Resultater.

Jeg kan ikke slutte bedre end med at frembære mine Kammeraters og min Tak for al den Sympathi og elskværdige Forekommenhed, som fra dansk Side i Grønland saa vel som her er vist os paa alle mulige Maader."

Da Dr. Nansen sluttede, hilstes han atter med stormende Bifaldsytringer.

Baron Bille-Brahe afsluttede derpaa Mødet med at bringe Dr. Nansen en hjertelig Tak og med at udtale Selskabets Glæde over, at alle Expeditionens Medlemmer vare vendte velbeholdne tilbage fra deres farefulde Færd. Han takkede tillige Dr. Nansen for det højest interessante Foredrag, som han havde illustreret med sin elskværdige Personlighed (Hør, Hør!)

og opfordrede de Tilstedeværende til at tage Expeditionens udstillede Materiel i Øjesyn. (Levende Bifald).

Efter i nogen Tid at have underholdt sig med Expeditionens Medlemmer besaa de kongelige Hershskaber og de øvrige Tilstedeværende Expeditionens

Materiel, hvilket i længere Tid fængslede alles Opmærksomhed.

Efter Mødet blev der af Medlemmer af Selskabet afholdt en animeret Middag paa Skydebaugen til Ære for Dr. Nansen og hans Ledsagere.

Dr. Fridtjof Nansens officielle Rapport til Etatsraad Gamél.*) (Hermed Tavle I.)

Som det muligvis vil erindres, forlode vi den 17de Juli om Kvælden Kl. 7 Sælfangeren „Jason“ med de bedste Forhaabninger om en nogenlunde let og hurtig Landgang. Vi befandt os da ret ud for Sermilikfjordens Munding i Vest for Kap Dan paa Grønlands Østkyst og havde antagelig et Isbælte paa omtrent $2\frac{1}{2}$ Mil at passere for at naa Land. Isen var, i alt Fald til en Begyndelse, en Del aaben og nogenlunde let fremkommelig; længere inde saa den ud til at blive tættere, men saa dog ikke aldeles ufremkommelig ud. Hvad, som især gjorde, at jeg ansaa Udsigterne for saa lyse, var, at jeg fra Tønden paa Skibets Stortop kunde se Spejling af aabent Vande paa Indsiden af Isen, mellem den og Land; det røbede, at Isen i ethvert Fald ikke kunde ligge tæt under Land. Det havde vistnok for et Fartøj som „Jason“ været en let Sag at forcere sig gennem denne Smule Is; men, da jeg mente, vi med Lethed kunde klare os selv, og da Strøm og Dybdeforhold i dette Farvand endnu vare ukjendte, og saaledes Skibet muligen kunde blive udsat for unødig Fare, saa anmodede jeg ikke Kaptajnen herom, men takkede ham for, at han havde ført os saa langt; vi sagde ham og „Jason“s Mandskab Farvel og gik i vore Baade. En Baad, forarbejdet specielt for Øjemedet, havde Expeditionen medbragt fra Kristiania; men da denne alene vilde blive stærkt belempret af Expeditionens temmelig rumstore Udrustning, saa fik vi ved Kaptajnens Godhed desuden overladt en af „Jason“s mindste Fangstbaade. I disse to Baade blev

Udrustning og Mandskab fordelt, 3 Mand paa hver Baad. Selv overtog jeg Styret for den Baad, vi havde faaet fra „Jason“, medens Expeditionens egen Baad med Skibskaptajn Sverdrup som Høvidsmand fulgte efter.

Med det danske og norske Flag vajende fra den første Baads For- og Agterstævn, under Kanonsalut og et kraftigt Hurra fra „Jason“s 60 Mand forlode vi denne vor sidste Tilknytning til den civiliserede Verden og styrede vore Baade ind mellem Drivisen, som ikke skulde lade os slippe igjennem for saa billigt Kjøb, som vi havde ventet. Fra „Jason“ sendte Kaptajnen en Baad med 12 Mand efter os, for at de om muligt kunde hjælpe os med at bryde Vej og trække Baaden over Isen ind igjennem det første Stykke. Da de imidlertid havde fulgt os et Stykke, og jeg saa, at de kun kunde være os til ringe Nytte, idet vi arbejdede os ligessa hurtig frem gennem Isen som de, saa sagde jeg dem Tak for deres gode Vilje og sendte dem atter om Bord.

Til en Begyndelse gik det ganske rask ind igjennem. Isen var saa vidt aaben, at vi for en væsentlig Del kunde ro mellem Flagerne; var det ikke Tilfældet, da maatte Brækstænger og Øxe bane Vej; kun paa faa Steder vare vi nødt til at trække Baadene over Isen. Paa mange Steder var der vistnok rivende Malstrømme, hvor der maatte passes godt paa, skulde Baadene ikke blive knuste; men ved i Fart at trække dem op paa Flagerne, naar disse tornede mod hinanden, klarede vi os godt.

Paa denne Maade kom vi Landet stadig nærmere og troede os sikre paa at naa det i Løbet af følgende Dags Formiddag; antagelig vare vi da midtvejs gennem Isen, jeg mente fra Baaden at kunne se det aabne Vand under Land. Nu begyndte imidlertid Isen at blive

*) Naar denne Rapport, der umiddelbart efter Dr. Nansens Ankomst til Kjøbenhavn offentliggjortes i „Berl. Tidende“, meddeles her, da er det, fordi Redakt. har ment, at et saa interessant Aktstykke vedrørende Forskningen af Grønland bør have en varig Plads i dette Tidsskrifts Spalter.